PROFESORUL ION EREMIA – UN CERCETĂTOR CU INIMA CREȘTINĂ

Preot **Octavian MOȘIN**

„Omul este mare prin ceea ce lasă în urma sa, nu prin ceea ce face”.
Academician Leon Dănăilă

Am pornit de la aceste gânduri pentru că ne referim la omul ce lasă adevărate urme la Facultatea de Istorie şi Filosofie a Universităţii de Stat din Moldova. Credem că astăzi profesorul Ion Eremia este creierul şi inima facultăţii, care petrece zi şi noapte în instituţie, încercând să le facă pe toate.

Profesorul Ion Eremia este omul plin de omenie, cu un suflet creştin. Ce ar însemna acest lucru? Este o fire ce se consacră din dragoste. Discută şi ajută pe fiecare student, îndrumă şi sprijină colegii de breaslă, este o fire modestă şi profundă. Felul de a fi este graţie unei educaţii în spiritul valorilor noastre creştin-ortodoxe. Este corect cu cei din jur, exigent, dar şi înţelegător. A trecut prin multe greutăţi ale vieţii, însă nu s-a lăsat de Dumnezeu, Care i-a fost mereu călăuza.

Până nu demult ştiam prea puţine despre preocupările ştiinţifice ale profesorului Ion Eremia. Însă am reuşit să-l cunosc ca om, ca personalitate complexă, cu trăiri aparte şi cu un set de valori creştine.

Am îndrăznit să aflu mai multe, cine i-a modelat şi înfrumuseţat sufletul... Sigur că aceasta i-a fost mama Anica. În urma unei convorbiri cu domnul profesor am aflat că vine din Ciuciuleni din zona Hânceşti, sat care are două biserici, iar în perioada sovietică doar una a activat. Astfel, casa părintească fiindu-i la câteva sute de metri de sfântul locaş, pe lângă care trecea o mulţime de lume şi nu doar din sat, ci şi din alte localităţi învecinate, a păşit şi el sigur pe drumul care ducea spre biserică.

Acolo a descoperit o altă dimensiune a vieţii, dobândind frica de Dumnezeu. Acolo a simţit râvna şi evlavia credincioşilor urmăriţi şi persecutaţi pentru credinţă, care nu puteau fi opriţi de către regimul ateu, căci erau mai puternici şi neînfricaţi. Nu se temeau decât de a greşi în faţa Celui de Sus. De atunci i-a fost imprimat în suflet versetul scripturistic: „*Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?*” (Marcu 8, 36).

Probabil, de aici vine modestia şi jertfelnicia acestui om consacrat istoriei.

Cercetător pasionat şi dedicat profesiei, Ion Eremia a creat o operă remarcabilă, concretizată în numeroase studii şi articole publicate. În activitatea de cercetare a trecutului istoric şi-a concentrat preocupările şi studiul asupra istoriei medievale a românilor, problemei genezei statului Ţara Moldovei şi relaţiilor externe ale acestuia în epoca medievală şi începutul epocii moderne.

De asemenea, patru decenii i-a consacrat bogatei activităţi de cercetare, având o remarcabilă carieră didactică universitară, transmiţând, şi pe această cale, tinerelor

generaţii valorile pe care le-a slujit o viaţă întreagă cu multă competenţă şi devotament. Contribuţiile profesorului Ion Eremia sunt de o incontestabilă valoare ştiinţifică, dar şi de o evidentă capacitate de reverberaţie didactică şi educativă.

Fire dinamică şi întreprinzătoare, trăitor şi mărturisitor al credinţei ortodoxe, a iniţiat împreună cu câteva cadre didactice de la facultate un program de master pentru cei interesaţi de studiul religiilor şi, în special, a istoriei creştinismului. Astfel, de câţiva ani programul *Istoria şi Cultura Religiilor* se bucură de un interes aparte, iar domnul profesor vine cu cursuri atât de actuale şi interesante.

Din vasta cercetare istorică a domnului profesor, reţinem câteva teme majore faţă de care a manifestat un interes special, anume: scris, carte şi tipar în ţările române, iar aici a accentuat rolul major al Bisericii Ortodoxe. Apoi, fiind preocupat de politica externă a domnitorului Vasile Lupu, a adunat materiale interesante legate de politica religioasă a acestuia. Astfel, domnul profesor intenţionează să publice un studiu aparte la acest capitol.

Pasionat de Istoria medievală şi premodernă a României, este absorbit de cunoaşterea în profunzime a acestor vremuri, de esenţa înţelegerii evenimentelor şi apoi de predarea adevărurilor celor dornici de însuşire – generaţiilor tinere. Epoca medievală fiind una creştină, un segment important este dedicat explicării însemnătăţii Ortodoxiei în spaţiul românesc.

Aşadar, întreaga slujire jertfelnică pe care o înfăptuieşte distinsul profesor Ion Eremia în mod exemplar la catedră, încununată cu numeroase realizări cărturăreşti, dovedeşte întâi de toate statura unui spirit riguros din punctul de vedere al cercetării academice, luminos, iubitor de valori perene, generos şi recunoscător faţă de înaintaşi. El afirmă cu smerenie ceea ce spuneau cărturarii antici: „*istoria este învăţătoarea vieţii, dar, totodată, îmi exprim regretul că n-apucăm s-o însuşim în cel mai reuşit mod*" (Patrimoniu 2019, 170).

Este de admirat capacitatea sa de a prelungi cercetarea academică şi didactică în dinamica societăţii româneşti de tranziţie. Multiplele conferinţe, colocvii, simpozioane, traininguri, precum şi proiectele educaţionale pe termen lung cuprinse în strategiile de dezvoltare durabilă i-au cultivat profesorului Ion Eremia exerciţiul continuu de oferire şi primire intelectuală, profesională şi afectivă.

Profesorul Ion Eremia este unul dintre autorii, dar şi coordonatorul volumului jubiliar *Istoria Universităţii de Stat din Moldova* (Istoria 2016, 740). Prin munca depusă, colectivul de autori au descris cele şapte decenii de Alma Mater, izbânzile durabile pe care le-a repurtat prestigioasa instituţie, truda onestă, asiduă şi responsabilă a generaţiilor de profesori, personalităţi marcante, care au pregătit generaţii de specialişti excepţionali. Aceştia din urmă, la rândul lor, asigurând continuitatea şi evoluţia celei mai valoroase instituţii de învăţământ superior din ţară.

Merită, în aspect duhovnicesc, cunoscut şi segmentul educaţiei ateiste din această instituţie în perioada de restrişte, la care se referă profesorul într-un studiu aparte şi care concluzionează că: „*Ateismul ştiinţific predat la instituţiile de învăţământ superior din fosta RSSM, inclusiv la USM, nici pe departe nu prezenta o disciplină filosofică academică a istoriei religiei, prin esenţa sa, această disciplină fiind un instrument de*

propaganda antireligioasă a organelor de partid sovietice în vederea dezrădăcinării religiei din concepţia omului sovietic. Fără îndoială, studenţii manifestau interes faţă de o istorie academică a religiei, dar, în acelaşi timp, un dezinteres total faţă de propaganda militantă antireligioasă" (Eremia 2015, 292).

În ultimul deceniu, profesorul a venit cu importante studii creştine, pe care le-a publicat în volumele conferinţelor organizate de Universitatea de Stat din Moldova şi, în special, de Facultatea de Istorie şi Filosofie. Printre acestea se numără: „Profesorul Ioan Albineţ – promotor al românismului în Ţara Moldovei până la Unirea din anul 1859", în: Simpozionul ştiinţific internaţional: *Evenimente şi personalităţi marcante ale vieţii spirituale din spaţiul pruto-nistrean şi vecinătăţile lui din sec. XIX-XX* (Chişinău, 2017); „Educaţia ateistă la Universitatea de Stat din Moldova – o experienţă nereuşită a autorităţilor sovietice", în: *Educaţie şi viaţă spirituală în Basarabia. Tradiţii şi perspective:* conferinţa ştiinţifică cu participare internaţională (Chişinău, 2015); „Înaltul cler din Moldova în anii 1768–1791: între Rusia ortodoxă şi Imperiul Otoman islamic", în: *Biserica Ortodoxă din interfluviul pruto-nistrean, 1813–2013*: Simpozionul ştiinţific internaţional (Chişinău, 2013).

La acest popas aniversar, nu ne rămâne decât să-l felicităm pe domnul profesor Ion Eremia pentru bogata şi rodnica sa activitate de până acum şi ne rugăm lui Dumnezeu să-i dăruiască sănătate şi puteri reînnoite pentru continuarea proiectelor academice şi didactice, pe care le susţine până astăzi cu entuziasm şi pricepere.

BIBLIOGRAFIE:

Eremia 2015: Ion Eremia, Educaţia ateistă la Universitatea de Stat din Moldova – o experienţă nereuşită a autorităţilor sovietice. În: *Conferinţă ştiinţifică cu participare internaţională*, Chişinău, 1-3 octombrie 2015, Chişinău, 2015, p. 292.

Istoria 2016: Istoria Universităţii de Stat din Moldova : [70 ani] / Ion Eremia, Anatol Petrencu, Liliana Rotaru [et al.]; coord.: Ion Eremia, Chişinău, CEP USM, 2016.740 p.

Patrimoniu 2019: Patrimoniul educaţional universitar: dascăli şi discipoli, vol. 1 / resp. ed.: Rodica Ursu Naniu, Igor Şarov, Chişinău, Cartdidact, 2019, p. 170.